

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 6. Unde petitur distinctio numerica Peccatorum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

Q. 6. Unde petitur distinctio numerica
Peccatorum?

Not. 1. Agitur hîc de multiplicatione Peccatorum non physica, sed morali, & in ordine ad Confessionem, seu ad ferendum salutare, ac rectum iudicium de illis, & de statu peccatoris. 2. Unus, & idem actus, si plures malitias habuerit, est peccatum multiplex moraliter, & in ordine ad Confessionem, in quo actus consideratur non secundum entitatem physicam, sed secundum malitiam. 3. Actus internus voluntatis, & externus alterius potentiae, circa quem prior ille versatur, unum numero peccatum constituunt, v. g. volitio furandi, & ablatio rei alienae: quia actus internus, & externus ab eo imperatus unum eundemque totalem actum moralem constituunt.

Resp. Generatim peccata multiplicantur secundum numerum intra eandem speciem, pro numero, seu multitudine objectorum totalium, vel actionum ex se completarum, aut quae interiùs, vel exteriùs consummantur, vel quae inter se non ununtur; item per interruptionem moralem actuum. Nam tunc plures actus non censentur una moraliter actio, & habent plures numero malitias. Sed haec speciatim explicanda sunt.

Ita

Itaque peccata multiplicantur *pro numero objectorum totalium*, ita ut actus malus physicè unus versans circa plura objecta totalia sit moraliter plura numero peccata: quia tunc est multiplex, & numero distincta moraliter malitia in ejusmodi objectis: nam singula objecta habent suam malitiam numero distinctam à malitia aliorum. Ergo est multiplex saltem æquivalenter, & distincta numero moraliter malitia in actu voluntatis physicè uno tendentis in illa objecta: nam tota malitia objecti, & actus externi communicatur actui voluntatis, cum sit volita saltem indirectè, & interpretativè. Præterea sicut unus actus est multiplex specie peccatum, dum habet multiplicem specie malitiam: ita est multiplex numero peccatum, cum habet multiplicem numero malitiam. Hinc qui unico actu vult sex homines occidere, vel re ipsa unica tormenti bellici explosione occidit, sex moraliter peccata committit uno illo actu; & hic unus actus sex homicidiis seorsim patratis æquavalet, etiam in ordine ad obligationem confitendi. Item qui uno actu tribus convitiatur, aut detrahit, triplicis peccati reus est; & hic actus iudicio prudentum, etiam in ratione numeri, æquivalet tribus actibus, per quos detraheretur singulis. In Confessione tamen dicere debet, *uno actu tribus detraxi*, non autem, *ter detraxi*: alioqui signifi-

nificaret tres malitias per tres actus distinctos contraxisse, quod falsum est.

2. Peccata, *qua interiorius consummantur*, ut hæresis, odium, desiderium, delectatio morosa, &c. Multiplicantur per quamcumque cessationem, sive voluntariam, sive naturalem ex somno, vel distractione animi ortam, & illorum repetitionem. Quia singuli actus repetiti sunt per se peccata, & nihil est in quo uniantur, & continuantur ad constituendum unum peccatum. Nam non uniantur, nec continuantur in actu, objecto, vel effectu externo, ut supponeretur: neque in actu interno, cum inter actus internos intercedat aliqua cessatio; unde ad singulos actus requiritur nova determinatio voluntatis. Ergo sunt plura re ipsa peccata, ergo ut plura confitenda sunt, nam multitudo numerica perinde, ac specifica declaranda est.

Hinc qui actum odii in proximum elicit, & post somnum, vel aliquam distractionem eum renovat, duo peccata odii admittit. Quando autem horum peccatorum numerus iniri nequit, tunc satis est in Confessione moram temporis explicare v. g. perseveravi per horam in delectatione venerea, per hebdomadam in odio &c. Et hos actus interea renovavi toties, vel sæpe, vel rarò; tunc enim declaratur numerus eo modo, quo mortliter fieri potest, & per modum unius confusæ multitudi-

tudinis in tali mora inclusæ, quæ ex communi agendi modo à Confessario aestimatur.

Item peccata, quæ *consummantur in actione externa*, multiplicantur per cessationem totius actûs tum interni, tum externi, & alterius similis repetitionem: quia tunc nil remanet, in quo uniantur, & continentur, & adest nova determinatio voluntatis ad singula peccata, ut dixi de merè internis; nec unum perseverat virtualiter in alio.

At non multiplicantur per cessationem, & repetitionem propositi circa idem objectum, quamdiu efficacitas primi propositi in libero aliquo effectu, vel opere externo perdurat. Quia tunc prior actus voluntatis in illo effectu, vel opere virtualiter perseverat; & sic semper virtualis voluntas continuatur, & durat, unde unum moraliter peccatum ex illis omnibus actibus constituitur. Sic qui ex voluntate occidendi inimicum, manè surgit, gladio se accingit, proficiscitur, quærit illum, & post plures horas repertum invadit, pluries vulnerat, & tandem occidit; quamvis in itinere cogitet de aliis rebus, confabuletur, legat sæpiusque volitionem occidendi renovet, committit unum moraliter peccatum, eo tamen gravius, quò pluries renovavit voluntatem occidendi. Quia internæ illæ volitiones repetitæ censentur una moraliter con-

continua actio humana: nam prior virtua-
liter in illa serie actuum externorum sub-
ordinatorum perseverat, ac continuatur.
Neque series illa censetur moraliter inter-
rumpi per colloquium, distractionem vo-
luntariam ad alia, quia istæ actiones ordi-
nariè intermisceri solent seriei diuturnæ
actionum. Neque enim qualibet inter-
ruptio physica tollit unitatem moralem,
ut patet in comestione, quæ censetur uni-
ca, licet interrumpatur per lectionem epi-
stolæ, colloquium, &c.

Aliud esset, si interruptio illius seriei
esset extraordinaria: nam hæc tollit unita-
tem moralem actionis, licet prior volun-
tas non retractetur. Quod contingit,
cum ex alio fine interrumpitur aliquod
opus moram, & attentionem talem exi-
gens, ut ad resumendam postea intermis-
sam mediorum seriem necesse sit primam
intentionem renovare, ac requiratur no-
va deliberatio, & determinatio; ut si ho-
micida ille longius divertat à via, qua ini-
micum insequitur, ad conficiendum ali-
quod negotium superveniens, quo confe-
cto ad priorem viam revertatur.

3. Si actus externi mali plures physicè
sint in se completi, & de se non spectent ad
consummationem unius peccati, vel ope-
ris, sunt plura numero peccata; quamvis
ad unum finem ab operante referantur;
nam non censentur una moraliter actio.

Tom, I,

N

Sic

Sic qui die Natali Christi tres legens continenter Missas, ter communicat in peccato mortali, ter peccat, quamvis tres Missas ad unum finem ordinaret. Sic pollutio, quamvis fiat ex intentione copulæ, semper est peccatum ab ea distinctum: quia ex se non ordinatur ad copulam, imò est contra finem copulæ nempe generationem. Item copula ter patrata cum eadem, & eâdem horâ, tria sunt peccata: quia una copula non facit unum moraliter actum cum alia, sed sunt singulæ actiones completæ, ac totales.

4. Actus externi physicè plures ex se non completi, sed subordinati, si ad eundem actum principalem ordinentur tanquam illius dispositiones, media, inchoationes, sintque cum illo similis malitiæ, ac circa idem objectum, constituunt unum moraliter peccatum cum ipso actu principali. Nam tunc ita uniuntur, ut iudicio prudentum censeantur una actio in genere moris; & in illis actibus censeatur una deliberatio, ac determinatio voluntatis virtualiter, ac moraliter perseverans. Sic ictus, & vulnera ordinata ad homicidium ejusdem consummandum sunt unum totale peccatum cum homicidio. Item tactus, verba, & oscula impudica ordinata ad fornicationem subsequentem faciunt cum ea unum peccatum moraliter, & in ordine ad Confessionem, Unde non est

neceſſe illorum numerum exprimere, niſi generatim, eò quòd multum aggravent peccatum, *quod tanto gravius eſt, quanto plura concurrunt.* ait S. Antonin. 2. p. t. s. c. 1. §. 10.

Si quæ tamen circumſtantia extraordinaria per ſe malæ illis adjungerentur, ſpeciatiim explicandæ ſunt, ut monet Suarez.

Dixi, *ſimilis malitia*: nam ſi media aſſumpta, vel actus habent malitiam ſpecie diverſam à malitia finis, ſeu actus principalis, ſunt plura ſpecie peccata exprimenda.

Delectationes verò moroſæ, tactus, & verba impudica, quæ ſubſequentur copulam, ſunt peccata inter ſe, & à copula diſtincta. *Ita Suarez Vaſquez, & alii.* Quia ſunt ex ſe inchoationes, ac diſpoſitiones ad novam copulam. Et quia actus ſubſequentes actum principalem, ac conſummatum neque ſunt partes, aut diſpoſitiones, nec proprietates prioris actus, neque etiam ejus complementum, cum ipſe actus ſit conſummatus, & ex ſe completus; neque in illo expreſſo intelliguntur, cum ei tantum per accidens ex malitia operantis adjungantur.

Quòd ſi tales actus ſubordinati non referantur per intentionem peccantis ad eundem actum principalem, ſunt multiplex peccatum: quia tunc non uniuntur,

nec in æstimatione prudenti censentur una moraliter actio; & ad actum subordinatum, & actum principalem requiritur duplex, etiam moraliter, deliberatio, & determinatio. Sic si Petrus primò voluisset tantum vulnerare Paulum, & postea ex ira fervescente eum occideret, sunt duo peccata speciatim explicanda. Item si Titius oscula, & tactus exercens non intendat copulam, sive hæc postea ob libidinem auctam sequatur, sive non, debet numerum tactuum, & osculorum confiteri. Imò actus sibi subordinati, & ad eundem finem ordinati, sunt plura moraliter peccata, si inter illos intercedat magna mora temporis: quia tunc censentur moraliter interrumpi, nec continuari.

Hoc totum debet cum proportione applicari ad unitatem, vel pluralitatem aliorum peccatorum.

5. Peccata multiplicantur per interruptionem moralem, quæ vel fit per retractationem, etiam virtuales, prioris voluntatis, & postea ejusdem repetitionem. Nam posita retractatione, seu voluntate contraria jam prior voluntas non manet formaliter, nec virtualiter, nec influit in actum postea secutum, ideòque ad novum actum requiritur alia deliberatio, & determinatio: unde voluntas resumpta non potest censi unus moraliter actus cum priore. Vel fit per deliberatam con-
ver-

versionem ad aliquid impossibile cum priore actu intento; nam hæc est retractatio interpretativa, quæ multiplicat peccata repetita: hoc ipso enim, quod advertenter vis aliquid cum priore actu impossibile, censeris tum non velle, quod prius volebas.

Item actus voluntatis interrumpitur moraliter, cum neque actu, neque virtute perseverat: quod fit non solum per retractationem, sed etiam per somnum, vel diuturnam applicationem ad aliam rem. Unde tunc ad quemlibet actum requiritur nova deliberatio, & determinatio.

Not. Cum hæc tota unitas, & pluralitas sit moralis, æstimari debet ex prudenti iudicio, & usu circa unitatem, vel pluralitatem actionis humanæ, spectatis circumstantiis, & qualitatibus actionum.

Q. 7. An est multiplex peccatum in eadem actione, vel omissione, ratione plurium præceptorum, quibus statuitur, ex motivo ejusdem virtutis?

Resp. Ex communi est unicum, si hæc præcepta inter se subordinata, aut connexa sint, & idem numero objectum per se spectent ex eodem motivo proximo. Quia tunc hæc præcepta unicam eandem-